

ԳԱՐԱՏԱՂ

Տիրութեամբ անընդունարձ Բաթ-
լաթարագ պիր սուլ՝ չարէսի ա-
րատրգարը հայտէ քի չիմտի օրսա
հէմ չիլ օրաճագ հէմ տէ թօբալ
եհնի եհնի վէ պաղգա միւշքիւթ
րունուայը դուհուր օրմագտա տըր-
Սըրպ մէսէլէսի կիւն կիւնէ սիվ-
րիլիյօր, վէ Սըրպըն մուհարէպէյէ
տախիլ օրմաը եագըն տըր տէյի
խապէր վէրիլիյօր: Պու հայտէ
ուֆուգտան պիր տէ պիր Գարա
տաղ Ավսթրիա մէսէլէսի ուճ կէօս-
թէրմէյէ պաղաւոր: Նասըլ քի
մալիւմ տիւր Գարա տաղ բրէնսի
Նիգօյա երմի թապուր ասքէրլէ
Շգօտրանըն Պաթը թէրաֆընտա
օլան Արնաուտուգտան պիր թա-
գըմ արադի իսթիլա իթտի: Ան-
թիվարիյէ հաքիմ օլան Սուլթօր-
ման հիսարընը զապլթ իթտի:
չիւպհէսիլ վէնէտիկ քէօրֆէզի
սէվահիլիստէ պիր լիման էտին-
մէք մագսէտի իլէ:

Խաթըրտա գալմըլ օրմալը տըր
քի, Գարա տաղըն մաթըուպ իթ-
տիլի պու լիման մատտէսի Սթամ-
պօլ գօնֆէրանսընտա թէգէքըլ-
օլունտուգտա, Ավսթրիա թէրա-
ֆընտան ֆէվգէլատէ մուխալէ-
ֆիթ կէօսթէրիլիլ իտի, վէ իթա-
լիա քի էքսէրիա Գարա տաղը իւ-
թիգամ խտէր օ տախի պուլնա տա-
եանմըլ իտի:

Ավսթրիա գօրգայօրտու քի Գա-
րա տաղըն կէօզ տիքտիլի Սթիլ
լիմանը Բուսիայա պիր ալագ պա-
տաճագ եհր պիր ասքէրի Բուսի
օլմաըն տէյի շիմտի Պար լիմա-
նընա թապատտի օլունտուգտա
տահա զիտտէ վէսվէսէլէնմէյէ
պաղաւոր: Պու լիման պէօյլէ Գա-
րա տաղըն էթէյիլիտէ օլունտու-
էնիլտէն վէ սայըր ճիհէթլէ տախի
էհէմմիլէթի օլունտու հայտէ Պա-
պը Ալի հէր նասըլա պուլնու պիր
տարալը տէսթլէ էլտէն չըգապի-
լէնէյիլէ պիր սարֆը էֆքեար
իթմէյիլ, ապա պիր մէթանէթ
վէրմէմիլ իտի, վէ էօթէտէն պէ-
րու պու լիմանը պիր ըսպըթալը
թիճարէթ լիմանը իթմէյէ չալըլ-
մամըլտը: Արնաուտուգ մագարըր
օլան Շգօտրա պէլտէսի իլէ Պար
արասընտա օլան Խօլա, անճագ
Խօլ իսմի վէրիլէպիլի: Պարըն էթ-
րաֆը չէօլ կիպի պիր պաթագըլը-
օլուպ, պիր ըրլթըմը իսկէլէսի
պիլէ Խօգ տուր, էօթէտէ Սու-
թօրիկա տիլի չօգտան Գարա տաղը
էլիստէ օլունտուգտան Ավսթրիա-
նըն Գաթթէնօվօ իլէ Գաթթարօ ա-
րասընտա օլան տարաճըգ արա-
զիլէրիլի տախի Գարա տաղ աս-
քէրի իհաթէ իթմիլ տիւր: Իմտի
Ավսթրիա մաթպուլաթը վէ խու-
սուսի իլէ Մաճարլարընքի սէսի
Երիքսէլմէյէ պաղաւոր: Սըր-
պըն հարպա պաղաւորնտան իսէ
Գարա տաղըն տէնիլէ մօղրու Եր-
րիմէսի Ավսթրիայը տահա զիա-
տէ պիհուգըր իթմէքտէ տիւր,

վէ վադաա իհթիմալ տըր քի Սըրպ
պէյի Պօսնա թէրաֆըրընա իլիշ-
մէսի, վէ Խալընըլ Գօսօվա, Նիշ-
վէ Պալկարիթման թէրաֆըրըն-
տա ուղըրալտըգճա իհթիմալ տըր
քի, Ավսթրիա տա պէքլէսի տուր-
սուն:

Լաքին Պար Գարա տաղըրըն
էլիստէ կէլտիքտէ, Բուսարըն է-
լիստէ կէլմիլ տէմէք օլաճաղընտան
նասըլ քի մալիւմ տիւր պաղգա
էհէմմիլէթի օլուր:

Ավսթրիանըն Ֆրէմտէնպալթ
զաքթթալը արայա արայա պուլնա
պիր թէսէլի պուլուպ, Բուսար,
Բուսար, Սըրպար վէ Գարա-
տաղըրըն է Խարալարսա Խար-
սընլար տէր, Նիհայէթ Նէթիճէյի
մէսէլէ պիլթիլի Երրա մարի-
ֆէթի իլէ հալլ օլունտուգտա մը:

Եյի ամմա, սուլ՝ միւշքէրա-
թընա թէլէպալիս օլունտուգտա
լագըրտը, օլմալ պիլթմիլ շէյլէր
կէլտիքտէ, նասլ միւտալիլէ օ-
լունտուգտա, Գիմ տէյէպիլի քի
օ վագթ Էրրա տա 1870 տէ Ֆը-
րանսատա վագթ օլունտու կիպի
չարգ մէսէլէսիստէն տահա աղըր
պաղգա զայլէլէր ալթընտա տա
պուլունտուգտա:

Վէ Օսմանը իլէ Բուսիա քէն-
տի պէյլէրիստէ պիր ագտը
սուլ՝ իհրա իթտիքէրի հայտէ,
Բուսիա իտտալարընա գարըլ
կէլէնէք պիր գուլվէթ վար մը
Ավսթրիա տա, իլլա Ալէմանիայա
վէ սայըր միւթթէֆիլէրիստէ գար-
լը:

Պու վէսիլէ իլէ Սթանբուլ զա-
գէթալըն պիր ինպարընը տա-
լի տէրաթըր իտէրիլ. պու զա-
գէթա տէր քի Գարա տաղը բրէնսի,
Արնաուտուգտա պէրապէր թէ-
ճալուգ իտէլիմ տէյի, Երնանա
տա խապէր իթմիլ: Ասլը վար ի-
սէ, իլթէ պիր եհնի մալիլուլի-
յէթ տահա: (Պիէ Բիւլլէ):

Թէրաֆըն Էֆէր: Պրանսըլ զա-
գէթալըն պու միւթթալարը
բէք հագըլ իսէ տէ, Ավսթրիա
իլէ Բուսիանըն արասընը պիլէն
Խա քէլֆ իտէն վա՞ր մը, Աւսթ-
րիա իլէ Բուսիա պիրպիլիլիստէ
տօսթ մու, տիւլման մը, միւթ-
թէֆիլ մի, մուպայիլի մի, պու-
նու պիր թահգիլ իտէպիլէն վար
մը, իգրար իտէրիլ քի պիլ հա-
լա պու իլլա աղնայամալըլը քի,
պու պապտէ պիր շէյ տէյէպի-
լէլիմ:

Լօրտ Պիգօնսֆիլիտին նուլթու-
լէրրաւանըն հէր թէրաֆընը տօ-
լալաճաղընտան, հէր թէրաֆտա
կէօնակէօն մանալար վէրիլէնէյի
մալիւմ. չիմտիլը էլիլիլտէ օլան
Պրանսըլ զալթթալէրիլի վէր-
տիլէրի մանալէրտէն չու խիւ-
լապա հասըլ օլուր, “Լօրտ Պի-
գօնսֆիլիտ ինկիլթէրրանըն հար-
պէն Օսմանըլա մուպլէնէթ ի-
տէմէյէնէյի պու նուլթ իլէ
“պիր քէրլէ տահա Էրրա մու-

“վաճիհէսիստէ թէյիտ իթմիլ
“օլունտու”:

Պագաթ պուլնու տէտիքտէն
սօղրա չուլնու տա տէրլէր քի սէ-
պէպի պու տուր քի, ինկիլիլ
միլլէթի ճէնկ իսթէմէյօր, վէ պու-
տա պիր իքի զալթթալտան մա-
տա ումուլ ինկիլիլ զալթթալէ-
րիլիլ լիսանընտան աղնալըլ, օր-
ումուլ:

Պուլա պաղգա իքի ալամէթ
տահա կէօսթէրիլար, պիրիսի
լօրտու միւշարալէյիլի, նուլթ-
գուլտա տէվլէթը Ալիլէնիլ իս-
թիլալիլիլիլի պիր գալ տէֆա
լիսանտան չըգարպ, Բիւլլէյի
մատտէսիլի գալթա լիսանա ալ-
մամալը տըր:

Պիրիսի տէ թայմըլ, Օսմանը
տէվլէթիլիլ էլիլտէ օլան Գարա
տէնիլ վէ Ագ տէնիլ պօղալարը-
նըն հէր տէվլէթ կէմիլէրիլիլ ա-
լըգ օլմալը ինկիլիլ մէնֆաթթընա
բէք տէ տօգուլմալ տէմէսի իմիլ:

Թէֆէլթ, Էվրօքտա հայա
չու իթիլալալ վար քի, Օսմանը
տէվլէթի Էվրօքտան մէյուս օ-
լուպ աա, Բուսիա իլէ խօտ պէ-
լօտ պարըլ իւգէրիլիլ սէօլէնէնէք
օլունտու հայտէ Բուսիա իլք էվ-
վէլ պու պօղալար մատտէսիլի
թէլիլիլ իտէնէք, վէ էյէր գա-
պուլ իթտիքէպիլիլիլ գուսուր
շէյլէրտէ միւսապտէլիլէ տալթա-
նաճագ. Թայմլ էօթէտէն պէրու
պուլնա զիտտէ գարըլ իքէն չիմտի
զարալարըլ տըր տէմէսի ինկիլիլ
միլլէթիլիլ սուլա մէյալ օլ-
ունտուլա նըլանէ սայըլըյօր:

Լօրտ Պիգօնսֆիլիտին նուլթու-
նա, Կլաթթըլ, Հարտիլիլթըն վէ
ճօն Պրայթ, իւլ մուխալիլիլ Բիւ-
լէր ճէվալ վէրիլ Երնէ Եսկի տա-
վալարըլ պիւրէրլէր քի, էյէր
գօնֆէրանս վագթը ինկիլիլ գա-
պիլիլիլ տէ օպիր տէվլէթիլիլ իլէ
պէրապէր օլուպ տա Օսմանըլա
գօր վէրէյիտի պու մուհարէպէ
վուգու պուլմալը ըտը տէրլէր:
Մատամ քի պու մուհարէպէյէ
Լօրտ Պիգօնսֆիլիտ սէպէպ օլունտու,
չիմտի հարպէն գալթըպ Օսման-
ըլա Խարտըլ իտէրսէ, հէպ տէվ-
լէթիլ ինկիլթէրրալ գարըլ չը-
գաճաղընտան ինկիլթէրրա հէր
հայտէ սուլա մէյլ իթմէլիլ, վէ
ահալի պրագմամալը քի ինկիլ-
թէրրա մուհարիլ օլունտու: Պրան-
սըլար տա ինկիլթէրրանըն սիւա-
հա տալթանաճաղըլը մէմուլ իթ-
մէյէրէք, Օսմանըլըն տա պու
հալէ տըգգաթ իթմէսիլիլ էլգէմ
կէօրիլլէր:

Ինկիլիլ զալթթալէրիլիլ հարպ
իսթէյէնէլը Խօգ տէյիլ տիւր,
պուլարտան Մօրիլիլ Բօսթուլ
տըգգաթա շաեան պիր պէնտիլի
սալը կիւնիւ վարագալըլա տէրճ
իտէրիլ:

Սօն զալթթալէրտէ չու վէճհ ի-
լէ Խալըլը տըր, Ստամպօլտան
Բուլլէլի օրտուլարը ումուլ գօ-

մանտանը Սիւլէյման Բալայա էմը
կէլտի քի, սէրիան Բալկրատ
թէրաֆընը պրագըպ, Սօֆիա վէ
Օրհանիլէ թէրաֆընա աղիմէթ
իթմիլ:

Պու էմրէ զալթթալէր իքի մա-
նա վէրիլլէր, Սիւլէյման Բալա-
ասքէրլէ պէրապէր Սօֆիա վէ
Օրհանիլէ թէրաֆընա կիտէնէ-
յիլտէն Խա օ տուր քի Մէհմե-
մէտ Ալի Բալա իլէ պիրլէյիլ ա-
գալի Երիլ պիլ ասքէրլէ Օրհա-
նիլ իլէ Բիլլէա արասընտա օլան
Բուս ֆրգալարըն սիւրիլիլալ
Օսման Բալայը գուրթարաճագ
Խալօտ Խարտըլընա Եթիլէնէք,
Խա Խօգսա պու գալիլ օլմալըլը
հայտէ. չիւնքի Բուսար Բիլլէալը
ալալըլալըն պալգանը պէրի թէ-
րաֆա կէլմէյէ գարար վէրտիլ-
լէրիլտէն օնարը գարըլալաճագ
տըր:

Իքի տէ միւթթալալ պէյան ի-
տէրլէր, պիրիսի Սիւլէյման Բա-
լանըն Բէք չապուգ տալթանալը
տըր. տիլէրի տէ Սիւլէյման Բա-
լա էյէր Բալկրատտան չօգ աա-
քէր ալալ կիթտի իսէ, Բուսա-
րըն, Սիլիսթըն, Վարնա, Բուս-
նուգ վէ Շուլմալը բէք վիտտէ
սըգըլարըմալա պալալաճագալըլը
տըր:

Սիւլէյման Բալա Բալկրատտա
Եթիլէն Բալկր Բալայը վէրիլ իթ-
միլ:

Էվրօքա զալթթալէրի տէրլէր
քի, Սթամպօլտա խարիլիլէ նա-
ղըր Սթըվէր Բալա, Եյի խապէ-
րիլիլ վար, Սըրպար միւթթալա
աղալալ սապալա պիլիլ իլէ ճէնկ
իտէնէքլէր, նէ տէյէնէքլէր տէյի
Սըրպ մալալալթիլիլալը Գրիս-
թիլի սըգըլարըլալը, օ տախի
ասլա խապէրիլ Խօգ, պանա
պէսիլ շէյ Խաղմայօրար տէյի
ճէվալ վէրիլ իմիլ:

Տիլէր պիր ըրիլալէթէ նաղա-
րէն, Սթըվէր Բալա Սըրպ մալա-
հալիլիլալընա, ասքէրի հու-
տուտան գալալըլըն տէյի իլէն
պիհ իթտիլէն օ տա սիլ գալալը-
րըն քի պիլ տէ գալալըլալիլէ-
լիմ. տէր իմիլ:

Պաղգա պիր հալալալալթէ տա-
լի նաղարէն, կիլալ խալըլ Չէր-
քէսլէր Սըրպ հուտուտուլա թէ-
ճալուգ իթտիլէրիլիլտէն Սըր-
ասքէրի իլէ չալըլալ, գան աղ-
մայա պաղալմըլ տըր:

Էլհասըլ հէր նըլանէլէրտէն աղ-
նայըլըյօր քի Սըրպար պիր մու-
հարէպէյէ տահա ճէսարէթ իտէ-
նէքլէր տիւր վէ հէմ տէ Խաղընտա:

Բօմատան Բարա հաղրէթ-
լէրի սըհէթիլ հագգընտա կէլէն
էն սօն հալալալալթէր միւթթիլիլ
տիւր. պիր թագըմը կիթտիլէն
աղըլալըլըլ վէ չիլլէր արթայօր
վէ քէնտիլի կիւն կիւնէ գուլ-
վէթտէն տիւլէյօր տէյօր, պիր
պիր թագըմը վալթիլալալալ տուր
տուգճա, սօնգ սըճագտան սա-

գրնորդճա, վէ գուվէթ ալա-
ճագ թամամ վէ մուալիճէր վէ-
րիտիքճէ տահա խայլը վագրթ
եաշայապիլի տէյի մէմուլ իտէ-
յորլար, տահա զիյարէթճի գա-
պուլ իտիւպ նութգ տա իտիյոր,
փագաթ գըստա վէ եաւաշ սէպէ:

Ինկիլիզ գարտինալը Մանինկ
Րոմատա պէքէնիյոր, պու վէ-
սիլէ իլէ Ինկիլիզ զագէթալէրի,
վաթիգան հագգընտա շու վէճճ
իլէ եազարլար: Բարանըն գար-
տինալ Մանինկ հագգընտա բէք
պէոյիւք թէվէճճիւհիւ վար, փա-
գաթ բէփիգլէրի գարտինալա-
րընքի օ գատար տէյիլ, վէ պու-
նուն տա սէպէպի խայլը վագրթ-
տան պէրու գարտինալարըն ի-
քի ֆըրգա օլմասը տըր:

Մալիւմ տիւր քի, էվլէլէրի
հէր միլլէթտէն Բարա ինթիսապ
օլունուրքէն, իւշ եիւզ պու գա-
տար սէնէտէն պէրու եալընըզ
իթալիան գարտինալարտան Բա-
բա ինթիսապ իթմէք, առէթ
հիւքմիւնէ կիրմիլ իտի: Շիմտի
միւգթէզայը վագրթ պու ուսուլու
պօղուպ եինէ հէր միլլէթտէն
Բարա ինթիսապ օլունապիլմէսի-
նէ մէյեալ պիթ թագըմ գարտի-
նալար օլուպ, գարտինալ Մա-
նինկ տալի կիւյա պուլարըն
պաշընտա իմիլ: Եւքիւ էքէրի-
յէթ եինէ իթալիանտան ինթի-
սապ իթմէք էֆքեարընտա իմիլ:
Էյէր ագալիյէթ սէօղիւ եիւ-
րիւր իսէ գարտինալ Մանինկին
Բարա ինթիսապընա ինթիսալ
վար տէյէնլէր տէ վար տըր:

— Պուգրէշտէն եազըլտըզընա
նագարէն, պու պէլտէտէն լաէն
գաթի Բուս ասքէրի վէ Պուկա-
րիսթան իշիւն եաշտան տալի սի-
վարիլէր իշիւն պիթ չօգ պարկի-
լէր կէշմէքտէ իմիլ: Ճէնէրալ
Ջիմմէրմանա խայլը թօք կէօնտէ-
րիլմիլ:

— Իւշ այտան պէրու Սըրպըն
հէմէն մուհարէպէյէ պաշայա-
ճաղը Էվրօքատա թէվաթուր պու-
լուպ ասը չըգմատըղը հալտէ,
պու տէֆա եինէ ագալմա սապա-
հա Սըրպտան հարաքէթի հարպ
պէքէնմէքտէ օլտուլու միւթէ-
վաթուր տըր: Ճէնէրալ Կուրգօ
իլէՍփօպէթփ միւֆթէզէլէրի Սըրպ
հալտուտունա զիյատէ եազլաշը-
յորլար տէնիյոր, հաթթա Սփօ-
պէթփ Վէլիքի իզվօրտա պիլիլ-
չէլիմ տէյի Սըրպ գօմանտանընա
խապէր տէ իթմիլ տէնիյոր:

— Ֆրանսըզ զագէթալէրի Րու-
սիանըն բէսմի վէ զայրի բէսմի
զագէթալէրի իսանընտան շու ահ-
քեամը չըգարըլար:

Վուս իմբէրաթօրու ճէնկտէն
էվլէլէրի սէօղիւ իլէ ճէնկտէն սօղ-
րաքի սէօղիւ արասընտա պիթ
պէօյիւք կիրտապ պուլաճաղըզ:
մաղուպիլիլ իլէ զայրփանան
պիթ հիւքիւմէթին եա միլլէթին
լագըրտըն պաշգա օլուր, զայի-
պէ իլէ չիշիպ գապարանըն սէօ-
ղիւ եինէ պաշգա: Կօրչագօֆ

զաթը սաղարա տիւզէն վէրիյոր
տէյէրէք քի, իմբէրաթօր օ ոէօ-
ղիւ սէօղիւ իսէ (եանի մէմա-
լիքի Օսմանիյէտէն արագի ալ-
մամ տէմէսի) նէ տէրէճէ միւսա-
յէհէյէ մէյեալ օլտուլունու տէվ-
լէթիլէրէ աղաթմազ իշիւն իտի,
օ քի հարպը մէն իսէմէտիլէր,
վէ պու գատար թէլէֆաթ օլտու-
արթըք Րուսիա հիշ պիթ սէօղ
իլէ քէնտիսինի պաղը սայամազ:
Իսթէր Ինկիլիզ գարըն կէրին իս-
թէր հէպսի, միւսալէհէ վագրթ
կէլտիլտէ, Րուսիա քէնտիսի բէ-
յի խօտի իլէ հարէքէթ իտէ-
ճէք տիթ: Պուկարիսթան ի-
շիւն արթըք ըսլահաթ քեաֆի
տէյիլ տիթ, գաթի պիթ մուսմէ-
լէ լագըմ տըր:

Պու քէլաճարը հէր նէ գա-
տար պիթ Պուքըշ զագէթալէր
եազմըշ իսէ տէ, Պիէն Բիւպիլ-
տէր քի, տիթօմաթլարա պու պիթ
իթթար տըր:

— Գարատաղըլար ֆըրսաթ
պուլտուգլարըն իսպաթ իտէ-
յորլար: Բօթլօրիյայը թօքա թու-
թայօր իքէն, չիմտի Շփօտա
կէօյիւնիւն տէնիլ թէրաֆընա կէ-
չիպ, Պար իւզէրինէ հիւճիւմ
իթմէյէ պաշլաճըլար քի, չօգ-
տան պէրի էմէլլէրի օլտուլու
վէճճ իլէ Ագ տէնիլտէ պիթ ի-
ման էտինսիլէր, քի սօղրա Րու-
սիա իմանը օլաճագ տըր: Պու-
նա տուէլը սայըրէտէն օլաճագ
մուսնաթթը վէ քօլիթիգա ճի-
հէթինի իլէրիւտէ պէտան իտէ-
րիլ:

— Թըշտէն ԿԳ Թարիսի իլէ
Սօֆիստան Ինկիլիթէրայա շու
հալաթիլէր կէօնտէրիլմիլ տիթ:
Շիպգատան հարաքէթէ Սօ-
ֆիստա մուկաթըլթ իլէտիւմ, Հա-
վա զայէթ էյի օլտուլու հալտէ,
հէնիւզ պիթ հարէքէթը ասքէրի-
րիլէ կէօրիւնմիլ տիթ: Րուսլար
Ուրհանիլէ թէրաֆլարընա եագ-
լաշտըճա պիլիլէրէ Իսլամ ֆա-
միլիալէրի Սօֆիստա ֆիթար իթ-
մէքտէ տիթ: Սօֆիստա բէք
պէօյիւք զարուրէթ բէք չօգ գա-
լապալըք վար: պիթ թագըմը
չարգ թէրաֆընա տօղրու տօղը-
թըլըքօր: Շէվլէթ բաշա պուրա-
տա տըր: հալա չիմտի պօղու-
լուպ ֆէնալաշտը:

— Ալաճա տաղ պօղկուսունտան
սօղրա Ինկիլիզ ճէնէրալը Բէմ-
պալ էրզրումէ գօշմուշ իսէ տէ,
օրատա տա տուրմալպ Պայ-
պուրթա չէքիլիլ տիթ: ճէնէրա-
լը մուսայիլէյիլ պու հարէքէ-
քէթի էրզրումուն տայանամայա-
ճաղընա համլ օլունուլոր:

— Սօն խապէրէլէ նագարէն,
ճէնէրալ իկնաթիլէք քէսպը սըհ-
հէթ իտիւպ, Բիէվտէն Բէթրօ-
պուրկա կիթմիլ վէ ճտան տա
Պուկարիսթանա իմբէրաթօրուն
նէզտինէ կէլէճէքմիլ: պու հա-
վատիս քի էվրօքա զագէթալէ-
րինտէ եաղըլ տըր, սահիհէ
չըգար իսէ, եա իմբէրաթօր իլէ

պարըմըշ օլմալը եա եօգսա էվ-
վէլքի խապէրէլէրին ճիւլէսի եա-
լան օլմուշ օլմալը:

— Լօրտ Պօգօնսփիլաին Նութ-
գու Րուսլարըն բէք խօշունա կիթ-
մէմիլ օլմալը տըր: Նօրտ զագէ-
թալար տէյօր քի Լօրտ Պիգօնս-
ֆիլտին Օսմանիյարըն իսթիգլա-
լընա վէ վաթ իթթիլլէրի ըսլա-
հաթա օ գատար էհէմմիլէթ վէր-
մէսի, Օսմանիյարա Ֆէսարէթ
վէրմէք տիթ: քի ճէնկի նէ գա-
տար ուզաթալիլլէր իսէ ու-
զաթսընար, վէ քիլիլիւն էվրօ-
քանըն գապուլ իթմէպիլի էսաս-
լար իւզէրինէ հալա ըսրար իթ-
պիլէր, ֆագաթ նութգու մէզ-
քիւրիւն էվրօքաճա պուստան
պաշգա պիթ թէյիլիլ օլմալը:

— Էվրօքա զագէթալէրինտէ Իս-
լամ վէ Գաթօլք Արնաուտլար
իւզէրինէ պիթ չօգ հալաթիլլէր
վար: կիւյա Իսլամ Արնաուտլար
ասքէր օլմալ իսթմէյօրլար, վէ
Գաթօլք Արնաուտլար տա Գա-
րատաղըլար իլէ պիլլէլիյօրլար
տէյի: Հալ պու քի պու թէ-
րաֆլարտա հիշ պէօյիլ չէյիլէր ի-
շիթիլմէտիլինտէն նէ տէրէճէ չէյ
օլտուլու մալիւմ օլմալը պ թահ-
գիլէ միւհիլաճ տըր:

ՄԻԼԻՑԻ

... Խմբագիր

Ձեր պատուական թերթի խօս-
տումէն խախտուելով ինդրեմ
յետագայ տողերը ի մօտոյ Հայ
հասարակութեան հրատարակել
հաճեցէք:

Ազգային յառաջագիւտութիւնի զար-
գացումը ընկերական հաւասար գոր-
ծօնէութենէ կախում ունի:

Այս ճշմարիտ գաղաքարը եր-
կար տարիներէ ի վեր հայ մշտ-
քերի մէջ ալ տարածուելով, մեր
ազգը սկսաւ ընկերութիւններ
կազմելով ազգօգուտ նպատակ-
ներ յառաջ վարել: Այս նպա-
տակների մեծ մասը վերք ի շա-
տէ իւրեանց աշխատութեամբն
ու արդիւնքովը մերազնորի մէջ
օգտակար եղան ու գովուեցան:
Բայց, աղքատութիւնը որ ախօր
Պօլիսի առաջի տեղն գրաւած է,
չեմ գիտեր ինչ ածականներով
փայլեցնեմ այն նորակալով ընկե-
րութիւնի անուը, որ ժամանա-
կիս էն կարեւոր և գովելի նպա-
տակներէն մին կը վարէ: Աղքա-
տասիրութիւն . . . սա է իւր
նպատակը, ո՛հ ինչ վեհ բառ և
հզօրմաստ նպատակ, իւր ար-
տասանութիւնի մէջէն իսկ կար-
ծես անուշահոտ բուրմունք մի
կ'ենէ, որ մինչեւ տառապնեց
սիրտերը տարածուելով անոնց մէն
մի տխուր զգացմանց վրայ քաղցր
և սփոփիչ միսթարութիւն մը կը
թողու: այո, երբ աղքատն ու
թշուառը այս անմոռանալի սա-
տարների անունը վըլտեն, տա-
րակոյս չի կայ թէ իրենց աղէկէզ

ըունէն արթննալով կը վերածնին
և նոր յուսոյ կեանք մի կառնուն:

Աղքատասէր ըլլալ պէտք է,
եղբարք, զի մեր նահապետներ,
Հայրապետներ, Մարգարէներ և
Սուրբեր ու բոլոր հին և նոր ե-
րեւելի հեղինակներ և փիլիսո-
փաներ աղքատութիւնը ամէն բա-
նէ առաւել նախընտրեցին և դեռ
կը յարգեն ալ: Սոցա մեծ ծա-
ռայութիւնը չի մոռնաք, եղ-
բարք, այլ կիցածնուս չալի թիւ
տանք և խրախուսինք, զի ասոնք
այնպիսի գործ մի ստանձնած են
այսօր, որ գրեթէ ամէն ժողո-
վուրդի մէջ սկսած և դժբաղդա-
բար մերազնորի մէջ կը ցաւիմ
ըսելու թէ՛ դեռ անունը անգամ
գիտցուած չէր: Ասոնք եղան այս
գործը սկսողները ուստի և կը
համարձակիմ ըսելու թէ այսպիսի
սրբազան պարտք մը կատարել
սկսան որ կրնայ ազգ մը ամբողջ
իւր թշուառութենէն խալընել,
ուստի և ինձ համար (ԿԱՐՕՏԵ-
ՆՈՑ ՕԺԱՆԴԱԿ) անունը այսօր
և յաւիտեանս (Փիլիք ՍԱԳԻ)
ըսել է: Երանի թէ սոքա ալ հան-
ճարեղ Ձերալէ նման անօգ և ան-
յոյս չի մնային: Ձի ինչպէս Ձե-
րաղ իւր ազգի դաստիարակու-
թիւնը բարւոքել ուզելով, անօգ
և աննպաստ մնայ, կրնայ ըլլալ
որ ՕԺԱՆԴԱԿ մ'ալ անպտուղ և
ապարդիւն մնայ:

Ուրախութեամբ սրտի կը լսեմ
նաե թէ, այս գործող մարմնոյն
մէջ Հայր Աթոռոսիմ Ռաբրինեանց
և Հայր Կղերմէս Միպիլեանի նման
երկու հանճարեղ և հոգեւոր գը-
լուխներ ալ կը գտնուին եղբր իւ-
րե գործադիր գործիս, որոնց
փոքր 'ի շատէ բարեգործութիւն-
ներն մեր ազգի մէջ 'ի վաղուց
հետէ լսուած ու տարածուած է:
և գարձեալ լոնլի է մեղի թէ այս
բարեգործ խումբը չի կշտանալով
իւր ըրած անգին և անհուն գո-
հողութիւններէն, քանի ամիսնե-
րէ 'ի վեր կանանց սեռի մէջ ալ
ճիշտ իրենց նման համապատկեր
օրինակ մը գծելու զբաղած ըլլա-
լով, իգական սեռի մէջ ալ
(ՕԺԱՆԴԱԿ) մի հաստատելու հա-
մար բաւական բարեսէր և հմուտ
կիներ գտեր է եղբր:

Հայեր, ասոնց եղական օրի-
նակին մենք ալ հետեւինք, և
գէթ իւրեանց նման աշխատելով
մեծ ծառայութիւններ չենք կըր-
նար կատարել ալ նէ, գոնէ մեր
բաժանորդագրութեամբն բարձ-
րացնենք Օճադալ անունը:

22 Հոկտ. 77 Զ. Կ.
Բերա

Էտիրնէ վիլայէթի տախի-
րինտէ Եէնի Ձաղարա գալմագամ
լըղը Ապտիւլ Վահիտ էֆէնտիլէ,
Շուսնատա ումուրու թահրիլէի
հարպիլէտէ մուսթափտէմ Պուր-
հան էֆէնտիլէ ըրիթպէի սանիլէ
սընքֆը սանիսի թէվէհի պուլ-
րուլմուշ տըր:

